

N:o 93.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 maj 1895.
 — — — — — Andra Kammaren — 16 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i fråga om utredning angående statstjenters förening med andra tjenstebefattningar.

(Statsutskottets utlåtande n:o 79 och memorial n:o 92.)

Till Konungen.

I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, dels att Riksdagen måtte besluta upphäfvande af det i nu gällande löneregleringsbestämmelser medgifna undantag från förbudet att på en hand förena flera tjänster, så att förbudet, om det funnes ej kunna göras gällande mot nuvarande tjensteinnehafvare, åtminstone blefve gällande med hänsyn till dem, som utnämndes eller förordnades efter det sådan bestämmelse blifvit utfärdad, dels ock att Riksdagen, med samma förbehåll för de fall, der förbudet funnes ej kunna utsträckas till nuvarande innehafvare af stats-tjänster, måtte besluta det tillägg till nuvarande löneregleringsbestämmelser, att embets- och tjenstemän ej finge bekläda befattningar vid bolag eller andra föreningar eller inrättningar med ekonomiskt ändamål.

Vid de löneregleringar, som från och med år 1876 blifvit genomförda, har Riksdagen bland andra vilkor för de nya löneförmånernas åtnjutande i allmänhet stadgat, att med innehafvande embete eller tjänst icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen i förstnämnda befattning. Med få undantag äro dessa bestämmelser gällande för embets- och tjänstemän vid de centrala embetsverk, som sedan ofvanberörda tidpunkt undergått löne-reglering, liksom ock för åtskilliga andra tjänstemannacorpser, deribland de till landsstaten hörande tjänstemännen, af hvilka dock en del — öfver hufvud de lägst aflönade — äro fritagna från förbudet att innehafva befattning på kommuns stat. Såsom häraf framgår, innefatta de nya löne-regleringsbestämmelserna i allmänhet oinskränkt och ovilkorligt förbud för innehafvare af ordinarie embete eller tjänst att härjemte åtaga sig annan tjänst å rikets eller Riksdagens samt i de flesta fall äfven å kommuns stat. Deremot kan, enligt samma bestämmelser, tjänstebefattning af annat slag än de nu nämnda förenas med ordinarie statstjänst, så vida icke derigenom förorsakas hinder för fullgörande af de med sistberörda tjänst förenade göromål. Detta stadgande synes Riksdagen vara i princip fullt riktigt. Om än de till hvarje statstjänst hörande åligganden i regeln böra så afpassas, att de gifva tjänsteinnehafvaren full sysselsättning, måste dock, enär göromålen för hvarje särskild tjänst måste bestämmas med hänsyn till den arbetskraft och duglighet, som i allmänhet kan förutsättas hos dem, som deråt egna sig, inträffa, att för en tjänsteman med mer än vanlig arbetsförmåga och skicklighet tjänsten lemna någon tid öfrig till annan sysselsättning. Det bör ock tagas i betraktande, att en del statstjänster med afseende å den jemförelsevis ringa aflöning, som der-till anslagits, uppenbarligen icke kunna vara afsedda att helt och hållet taga sina innehafvares arbetskraft i anspråk. Med hänsyn till dessa förhållanden synes det icke billigtvis böra förmenas en statens tjänsteman att använda den tid, som tjänstens förrättande kan lemna honom ledig, till annan verksamhet vare sig för skötande af enskilda affärer och uppdrag eller för bestridande af med arfvode förenade tjänster. Dock måste noga tillses, att icke härigenom statstjänstens fordringar varda i någon mån åsidosatta. Den föreskrift i detta syfte, som är i löne-regleringsbestämmelserna intagen, torde emellertid, enligt hvad Riksdagen har anledning antaga, icke på ett fullt betryggande sätt förhindra missbruk härutinnan. Berörda föreskrift synes visserligen innebära, att tjänste-

befattning af ifrågavarande beskaffenhet icke får mottagas af en statens tjänsteman, utan att i hvarje särskildt fall blifvit pröfvadt och befunnet, att sådant icke är för statstjänstens skötande hinderligt; men då närmare stadgande saknas beträffande den ordning, i hvilken sådan pröfning bör ske och tillstånd till tjänsters förening medgifvas, torde man icke ega full säkerhet, att statens rätt i detta afseende alltid varder nöjaktigt beaktad. Riksdagen, som, enligt hvad ofvan blifvit anfördt, icke kunnat biträda den i berörda motion uttalade åsigt om lämpligheten af ett ovilkorligt förbud för statens tjänstemän att innehafva enskilda befattningar, anser emellertid angeläget, att åtgärder vidtagas till förebyggande af missbruk i detta hänseende. Men för bedömandet af hvad som bör i sådant syfte åtgöras, torde närmare upplysningar angående hithörande förhållanden vara af nöden. Det synes nemligen böra utredas, dels i hvilka fall och i hvilken omfattning statstjänster af olika lönegrader för närvarande äro förenade med andra tjänstebefattningar, dels ock i hvad ordning frågan om tillstånd till sådan förening af tjänster plägar af vederbörande pröfvas. Då utredning i berörda afseenden endast genom Eders Kongl. Maj:ts försorg kan åstadkommas, har Riksdagen ansett sig böra härom göra framställning till Eders Kongl. Maj:t och dervid tillika anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, hvilka åtgärder som kunna anses erforderliga till förebyggande af missbruk genom tjänsters förening.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, dels i hvilka fall och i hvilken omfattning statstjänster af olika lönegrader för närvarande äro förenade med andra tjänstebefattningar, för hvilka lön eller arfvode erhålles, dels ock i hvad ordning och efter hvilka grunder frågan om tillstånd till sådan förening af tjänster af vederbörande pröfvas, samt med anledning af denna utredning vidtaga och till Riksdagens kännedom meddela de åtgärder, som kunna anses lämpliga till förebyggande af missbruk genom tjänsters förening.

Stockholm den 16 maj 1895.

Med undersätlig vördnad.
